

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

La predicació en llengua vulgar

En el nombre del dilluns passat de *La Veu de Catalunya*, hi llegim:

«Varis regidors han prés l'acort de no assistir a las festas religioses ò de qualsevol mena que siguin en la que 'ls sermons ó discursos se pronuncin en llengua forastera.

Nosaltres aplaudim aquet patriòtic acort, perquè es hora de que s'acabi el ridicol espectacle de que 'ls predicadors se dirigeixin al poble català en un idioma que sovint no entent, fentho ab l'escusa de que hi assisteixen las autoritats.

Ara, en quan de molts de nostres amichs depengui, la ciutat no será representada allí ahont se disfressi la paraula de Deu en el castellà especial que aquí s'estilan.

Se farán aixís duas obras: una de patriòtica y una altra de literaria y de cultura.»

Tot lo esmentat, á nosaltres ens está moltíssim de bé que sempre estém disposats á defençar *pro aris et focis* que la predicació deu ferse en llengua vulgar, perquè ensemps de trovarho sumament conforme ab l'esperit de la Església que en diferents concilis ho mana, tambe ho trovem ab l'esperit del bon patriotisme y de la rahó entenimentada.

Y no se'ns bascantí d'exagerats com á argument de reputació; donchs deuant de banda aquelles futeses ridicules de que nosaltres ab la seva potser hi farem dir, algun dia, la Missa y tot en català, cosa més propia de *genteta* que no pas de persones com cal, forem avinent un párraf no més d'un treball, preniat pel senyor Bisbe Morgades, parlant de que la ensenyança y propagació de la Doctrina cristiana deuen ferse en llengua regional. Diu aixís: «Lo concili de Tarragona, any 1727, aprová la constitució IV en que 's diu: *proceptitur ne patiantur Evangelium explicari alia lingua quam materna* y ja en la sessió 18 del celebrat en 1635 36 presidit per lo Ilm. Sr. D. Antoni Perez, lo bisbe de Tortosa presentá una preposició demanant que 's renovás lo manament de predicar en català; descreta it lo concili que, en Quarasma y Advent los bisbes sols podrien donarlo pera ferho en altra llengua als *estrangers* y no *catalans*, establint ademés que 's retirarien les llicenc es pera predicar, al qui s'oposás á aytals dis-

posicions, essent de notar, eren castellans, lo bisbe de Tortosa Antoni Antolini de Burgos, qui feya la preposició, y la majoria dels assistents.» (1)

Ara be; vegis si tan clar y espressiu manament del Concili de Tarragona admet dubtes, escuses ó be *distingos d'escolastich*. Creyém que no. Y si ateném ademés, que la esmentada constitució no ha sigut derogada per cap altra, tenim, en consecuencia, que ádhuc te tota la força de lley, y que, per lo tant, deu cumplirse; del contrari, si no 's fá, els nostres sacerdots se considerarán *estrangers* ó be *no catalans*, que tan sols aixís es com la demés dita constitució no resa pera éls Nosaltres, aquest desfavor, no volém ferloshi.

Entre tant endressem la més coral enhorabona als regidors de Barcelona, que ab llur patriòtica determinació ens ensenyan á tots, clergues y seglars, á no dexar-nos dú pel esperit exòtic d'innovació, que, inconscienment, ens anava despullant del distintiu més peculiar y que es la ànima de tot poble, la llengua. Es hora ja de que tots hi confessém la nostra culpa y d'esmenarnos.

Vergonya eterna dirém sempre, glossant al Dante, *á aquells que envergonyintse de parlar sa llengua propia ne parlan una altra.*

JORDI JORDÁ.

Tortosa, Janer de 1901.

Dever de Patriotisme

El moviment reivindicador dels drets y llibertats de la patria catalana, deu esser secundat per tots els fills de la terra, sens distinció de classes. Tots hi estém obligats en la mida de nostras forsas y valiment, y qui no hi cooperi es un català bort y renegat, que sols mereix el menyspreu dels seus conciutadans.

Treballar pera la salvació de Catalunya es una missió verament patriòtica á la que hi venen especialment cridats tots aquells que per sa posició social, coneixements é influencia, se troban en condicions de contribuirhi ab major éxit.

(1) Si algú vol refermarse més y més de lo qu' esmentém, pot acudir á: *Obras del Exmo. é Ilmo. Sr. Dr. D. Jose Domingo Costa y Borrás; tom VI;* y tambe á la *Tradicció Catalana* del senyor bisbe de Vich, doctor Joseph Torres y Bages.

Las classes directoras son las que més obligació hi tenen, per haver sigut afavoridas ab medis y elements de que altres més humils no disposan.

¡Quant de bé y profit pera tan bona causa no podrian fer ab el capital que acumulan y esmersan, y ab las relaciones que per rahó de sas propietats y riquesas, industrias y professions, han d'existir entre ellas y las demés de la societat, especialment ab la treballadora!

Malhauradament, aquesta obligació no 's compleix com fora degut, y moltes vegadas per part dels qui deurian donar llum sols se dona fum, y envers d'ensenyar ab el bon exemple, escampan arreu l'escàndol y la disbanxa.

Encara que no s'arribi á n' aquet grau de perversió moral, un sols l'indiferentisme per la causa de Catalunya, per part de s qui pertanyen á n' a riquesas classes directoras, es ja criminós y de perniciosos efectes.

Fa vergonya y condol ensemps, veure certas familias dels antichs casals de la terra catalana, d' aquella noblesa que tan honrós lloch ocupá en nostra historia patria, prostituint las tradicions de llurs passats, rebutjant tot lo del terror é introduint en sas llars costums forasteras, y ren gant de sa propia llengua, substituir-la ab la de Castella.

No, no es aquesta la missió que han de cumplir els qui Deu ha colocat en lloch preminent. Sa posició social exigeix d'ells altra conducta y mancan als devers de patriotisme si no la observan.

El gran ideal del catalanisme ha de esser agermanat á tots els fills de la terra catalana, alts y baixos, rics y pobres, humils y poderosos, constituint ab tots ells una sola familia. ¿Com podrán contribuir á la realisació d' aquet hermós ideal, els que comensan per renegar de sa propia mare patria, Catalunya, menyspreuant sa llengua, sas costums, sas lleys y tradicions?

No oblidin els favorecuts per la fortuna, que pera solucionar el pahorós problema social; es necessari fer revivre l'esperit de germanor cristiana entre amos y obrers, treballant pera esborrar y fer desapareixe els odís de classe, y traduint á la práctica el saludable y savi concell del Sant Pare Lleó XIII, de que *es precis donar prompte y oportú auxili als homes da las classes més humils.*

S' ha de procurar, donchs, la millora moral y material de nostra classe obre-

ra, y, ensemps, se l' ha de dignificar com se mereix y li pertoca.

L' obrer, catalá pot esser tan digne com l' individu que gosi de major consideració social, y moltes vegadas sota la humil brusa del treballador hi batega un cor noble y s' hi amaga un valió tresor de honradesa y llealtat.

Per aixó en aquells temps en que Catalunya era Senyora de sí mateixa y gosava de la més complerta autonomia; l' obrer era cridat al exercici de's càrrechs públics, y l' antich Concell municipal de Barcelona hi veyam molt sovint als fills del treball administrant ab tant de zel els interessos de la ciutat, dintre d' una corporació assadollada d' esperit verament democràtic, fins al punt, que si un cavaller volia ser considerat com á ciutadà, pera tenir entrada en el Concell y vestir la honrosa gramalla, devia desposseirse abans y durant l' exercici del seu càrrech, de tots els furs y privilegis de son estament,

En cambi, els governs centralisadors que 'ns malmeman, garlant sempre de igualtats y democracias, han prohibit als obrers l' exercici dels càrrechs administratius, y l' hi negan la entrada en las corporacions municipals perquè son pobres, perquè no pagan contribució. ¡Com si la pobresa fos signe de incapacitat pera exercirlos bé y degudament!

No es aquet l' esperit del catalanisme, qui, lluny de atiar odís y rivalitats, se proposa donar als obrers la intervenció que 'ls hi correspón en la administració de la cosa pública, y á aquet propòsit deuen contribuirhi, per dever de justicia y de patriotisme, aquestas classes directoras, afavorintlo ab son amor y entusiasme pera la causa de Catalunya, y procurant uniros y agermanarnos tots entorn de la gloriosa senyera catalana.

FERRÁN DE SAGARRA.

Catalanistas Exagerats

Moltes vegadas, entre nosaltres, hem sentit arguments que semblava que volguessin demostrar que l' apassionament y la exageració en lo sentiment dels ideals catalanistas, eran un destorb pera l' implantació en aquesta terra dels principis que informen lo nostre programa.

Hem sentit moltes vegadas á personas qu' aparentan créure de bona fé en

la lògica d'aquestes demostracions, qu' ab un tò filosòfic exclaman: «Yo soch catalá però no catalanista». Y després de sortirnos ab semblant patotxada, s'han quedat tant satisfets, no com aquell que se sent orgullós de saber repelir un argument que va inventar un descostat pera amagar la seva falta de patriotisme, sinó com aquell qu' ha resolt la quadratura del cercol.

Y á fé que no pot sentirse rés més ignocent ni més pobre, que jo soch catalá á una persona que per res se preocupa del passat, del present ni del per vindre de Catalunya com á poble; del paper que déu representar en lo concert dels pobles lliures, dels caràcters distintius de la personalitat catalana; del perquè de l' imposició d' una llengua y d' unas costums que rés de catalanas tenen; de l' inferioritat ab qu' és considerada la seva rassa per un altra, superior talvolta per algunas qualitats, mes inferior sens dubte per algunas altres y diferenta al fi; de la importancia que la seva pátria tingué un dia; de las aptituds qu' aquí restan condormidas y que convindria dexondir valdament no fos més que pera donar fé de vida y desvirtuar lo denigrant concepte de que Catalunya no és altra cosa més que un *rico florón de la corona de Castilla* com era temps endarrera la perla de las Antillas.

Y dich que no 's pot sentir rés més ignocent y més pobre, perque si aquella persona de que parlém se preocupés de quelcom de tot aixó, escuso dir si se la consideraria catalana y catalanista.

Mes, al sentir en boca de qui rés de tot aixó 'l preocupa encara que s' ocupa de socialisme y de politica, ja consideri á tot lo mon per pátria seva, ja consideri favorable ó perjudicial als destins de l' Estat espanyol la forma republicana ó la monárquica, conservadora ó lliberal, al sentir en boca seva jo soch catalá, un que catalá se senti, sense poguer contenir la rialleta burlesca, ha de respondre desseguida:— Dispensi, però no se li coneix.

Ara bé; aquets que son catalan però no se 'ls hi coneix; son los quins van repartint credencials d' exagerat á tots aquells que sentintnos avergonyits per las intolerables imposicions forasteras y fent consideracions sobre d' ellas la santa indignació se 'ns sobreix per la boca y ab la vehemencia que produheixen los sentiments masculins abominem com se mereix de tanta asquerositat y de tanta farsa com fá víctima á Catalunya anorreant las glorias y tradicions de la rassa y de la terra que 'ns ha criat y 'ns manté.

A n' aquests, donchs, que de la manera més ignocenta fan definicions de catalans y catalanistas y fan veure que 'ls espantan los catalanistas qu' ells ne diuen exagerats, sortimoshi al davant y dihemoshi: Aquí no més hi ha que catalans castissos y catalans descastats.

V. ESTRÉM.

Marsá, Desembre de 1901.

¡¡CU-CUT!!

Als fills bórts de Catalunya qu' han probat y no han pogut

ridicularisarla sempre...

¡cu-cut!

Als que 's creuhen qu' esta terra es un endo merescut dels de l' altra part del Ebre...

¡cu-cut!

Als que volen que la Patria, per lo seu g'nit tossut, siga xica, com fins ara...

¡cu-cut!

Als que fan corre que l'home catalanista es llanut, arcaich, ó reaccionari...

¡cu-cut!

Als que motejan d' utópica tota idea que li acut al regionalista acérrim...

¡cu-cut!

Als que de deván son nostres, y de darrere es sabut, que fan ali ab tots els altres...

¡cu-cut!

Als que xerran no fent falta, y juan convé tan el mut, y 's mouhen molt... dins de casa...

¡cu-cut!

Y als que á ¡Cu-cut! pronostica (tot just ara qu' ha nascut) una vida pobre, anémica...

¡cu-cut!

PEPET DE LA CAMBRA.

(Del setmanari humorístich ¡Cu-cut!)

La Diada dels Reys

Lo dilluns últim se celebrá la tradicional festa en la capella dels Reys, acudinhi una gran gentada, tant dels diferents encontorns del horta, com de dins de la ciutat, calculantse en unes sis mil persones que presenciaren los balls y corras acostumats.

La capella s' ompli de gom á gom á cada una de las missas que se celebraren, y molt especialment en la de las set en que el cebrant feu una breu ressenya de l' Adoració dels Sans Reys y degollació dels Ignocents, en lo llenguatge nostre, lo que agradá molt als fidels, los quins al sortir de la capella deyan els uns als altres; *May haviem sentit un sermó tan ben entés per tothom*, lo que 'ns proba que dels sermons en castellá poch de profit n' han tret los que 'n aquesta llengua 'ls escoltavan.

Al sentir semblants paraulas, diguerem entre nosaltres:—¿Per que no 's predica y s' ensenya la doctrina en la llengua nostra? ¿Per que no 'ns han ensenyat á dirigirnos á Deu en lo mateix llenguatge que aprenguerem al bresso?... En vá está tota resposta, inutil la excusa que s' ens posi pera portar nostre ánim al convenciment; puig que tractantse, com se tracta, d' ensenyar al poble els seus sagrats devers envers Deu, y envers els homes, dels quals, segons la Iglesia depén la salvació de les ànimes y si *salus populi lex suprema es mes suprema lex* ha d' esser la *salus ànima*.

**

En lo teatre del Balneari á les onze del dematí van repartirse als nens po-

bres, las joguinas procedents d' una subscripció oberta pel nostre colega local *La Libertad*.

Presidiren l' acte el senyor Bisbe, l' Alcalde, els regidors senyors Roch, Benito, Rubio y Domingo, y l' director de *La Libertad*.

Hi ha assistit numerosa y distinguida concurrencia, entre la cual s' hi contavan moltes senyoras.

Mossen Manel Gómez, va explicá dirigintse principalment als noys y parlant en tortosí, la significació del acte, enallint la fé y la caritat.

La entrada del senyor Bisbe suspengué per alguns moments el discurs, resumintlo l' oradó en castellá, y continuantlo després en tortosí, ab la venia del Prelat.

Va acabar donant gracias á las autoritats, á la premsa y als donants, y fent vots pera que aquest acte, se celebre anyalment.

El repartiment se va efectuar per sort ab el major ordre.

¡JA SOM AL SACH!

Suposo que ho haurán llegit, perque tots los periodichs en parlen poch ó molt.

Estém condemnats á morir en forma de neuca.

Y la culpa la te una estrella. ¡Quina estrella més dolenta!

Per si acás hi ha algún dels nostres llegidós que ignora semeiant sentencia, els n' hi fará cinch céntims, que es la més petita cantitat que 'ls puch mesurar.

Acabo de llegir que un astronom del Observatori de Lick, — podé vostés no saben ahont can aquest punt; no s' espanten perque tampoch jo ho sabia pero ho he preguntat á un amic meu, y m' ha dit que l' Observatori de Lick, es á California.

Donchs be; un d' aquells sabis que mentres nosaltres dormim ells vegilen la marxa de lo que passa de taulades en amunt, ens ha comunicat, per mitj de la premsa, que la estrella *Groombridge*, — ¿no els hi sembla que es un poquet difícil la pronunciació d' aquest nom? — ve en direcció á la terra ab una velocitat de 300.000 kilómetros per hora, y com la topada es segura ab lo planeta que nosaltros estém, los que saben fer calendaris están molt alarmats de lo que 'ns pugui passar en lo moment del *catacrech*.

En una paraula, que si Deu no 'ns te una mica de compassió, aném á morir tots, grans y petits, aplanats com un tros de papé selindrat.

Desde que la senyora Ignasia s' ha enterat de tot aixó, que no fa res á dret.

— ¿Vols dir que s' afinará lo mon, Gregori? — li pregunta al seu marit.

— Jo crech que sí — respón ell rascantse 'l nas, — perque segons diuen aquells senyors que 'ls pinten ab la cucurulla negra guarnida ab estrelles de papé dorat, la bola que forma la terra, será engegada á molts mils kilómetros lluny del puesto que ara está, y al moment de la topada, ¡es ela! tot se 'n anirá á can taps.

— ¡Y á nosaltres, que 'ns pot passar Gregori?

— Casi res; que de la empenta anirém á parar barrejats entre 'ls nubols y may més se 'n cantarà gall ni gallina dels nostres *cuerpecitos*.

— ¡Fuig home no digues aixó, qu' hem fas arissá tota! Tot just ara que haviem comprat escudelles noves y jo habia d' estrenar aquella faldilla de cuadros verds que tu hem vas portar de Tarrasa...

— Donchs no hi ha altre ramey, y com aixó del *choque* se pot dir que es cert, y no sabém lo dia fixo que será, ja pots prepararme la roba de les festes perque vull anar vestit á punt d' empendre el viatge cap á la eternitat.

Y de dialechs per l' estil d' aquest, se 'n senten per totes les cases, y sobretot en les que hi han matrimonis com lo senyor Gregori y la senyora Ignasia.

Jo per la meua part també los vull dir que per si arriba la *Groombridge* avants de despedirme personalment dels meus amichs y de tots los lectors d' aquest setmanari, ja tinch fetes unes tarjetes de *despedida* que diuen:—

E. Cantero y Hernandez

Se despedeix de vosté
pera sempre, de resultes de la empenta
que pegará á la terra la estrella
Groombridge

Aquestes targetes les porto ja á la butxaca, y tan prompte com se sápigam que la tal estrella s' acostá á la terra, comensaré á repartirles, y si mentres estich fent lo *reparto* arriba lo moment suprem, será cosa de veure com de la sotragada aniré cames enlayre repartint targetes y redolán per l' *ospay*, pero si tinch la sort de no xocá contra cap cos dur, podria se molt facil que voltán voltán fes cap á la lluna, y creguin que m' agradaria.

De totes maneres, si 'l cop d'estrella contra 'l nostre planeta m' envia á viure á un altre mon, ja procuraré ferloshi senyes, y si logro sabé ahont han anat á parar vostés, ja 'ls escriuré les impressions del meu viatge.

E. CANTERO Y HERNANDEZ.

Tortosa, Janer de 1902.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 12, Sant Arcadi.—Dilluns, 13, Sant Gumersindo.—Dimars, 14, Sant Hilari.—Dimecres, 15, Sant Pau.—Dijous, 16, Sant Fulgenci.—Divendres, 17, Sant Antoni.—Dissapte, 18, La Càtedra de Sant Pere en Roma.

NOTICIES

Per circumstancias escepcionals no hem pogut donar cabuda en lo número d' avuy als nombrosos originals que teniem disposats en honor del insigne musicolech tortosí D. Felip Pedrell.

Si Deu ho vol, en nostre pròxim número rendirém lo tribut d' admiració á que s' ha fet digne l' inspirat autor de la sublim trilogia *Els Pirineus*.

Dintre poch temps lo batalló de Luchana que guarneix la plassa de Tortosa será sustituhit per un batalló de caçadors.

Recordem a nostres lectors que durant tot lo mes actual poden canjejar los efectes timbrats de l'any passat.

Ahir al vespre morí a nostra ciutat, després de tres dies de sufriments horribles, a causa d'un cas desesperat de difteria, la candorosa nena Carmeta Centelles y Mestre, quin enterro 's verificará aquesta tarde, a les quatre, desde 'ls claustros de la Seu.

Sentim verament la pena que 'n aquestos moments abraça a sos afillats pares nostres vo'guts amichs don Ramón Centelles y donya Carme Mestre y 'ls hi desitjém que la conformitat cristiana els hi fassi la càrrega menos pesada, mitgant son dolor al sol recort que tenen un angelet al cel.

Lo dimecres a les deu de la nit, se va iniciar un incendi a la casa número 8, del carrer de Sant Blay, propietat de D. Joan Estorach.

Ab l'auxi i dels bombers, baix la direcció del Arquitecte municipal senyor Monguío y l'ajuda del vehinat, pogué dominarse 'l foch a la mitjhora.

Lo diumenge últim fou conduhit a la fossa lo cadavre del que 'n vida fou nostre respectable amich, l' il·lustrat Advocat D. Bonaventura Tallada y Baiges, persona culta y cristiana qu' ha mort sense taca de cap mena, ja que la honradesa y virtuts foren en ell un distintiu inseparable.

Les simpaties del malagnanyat finat y de les que 'n nostra població gosa s' apreciable familia se posaren de manifest en l'acte del enterro, quin acompanyament resultá nombrós y lluhit.

Rebin tots els seus parents, y en particular sos nebots nostres distingits amichs D. Antoni, D. Lluís, D. Francesch de P. y D. Manel Tallada, la expressió de nostre sentit condol.

Al pregar a Deu per l'ànima del difunt, recomaném aquesta a les piadoses oracions de nostres amichs y lectors.—(R. I. P.)

Per la Intervenció d' Hisenda d' aquesta provincia s' ha senyalat lo dia 17 del actual pera 'l pago del interesos corresponents al segon semestre de 1901 de los dipòsits necessaris que 'ls devengan.

L' Ajuntament de Tortosa ha nomenat fill predilecte de la mateixa, a nostre estimat amich y eximi compatriaci senyor Pedrell.

Felicitem al Municipi per haver interpretat els desitjos unànims de tota la ciutat.

Ha sortit el segon número del setmanari satíric *¡Cu-ent!*, que resulta encara millor que 'l primer, donchs s' hi han introduit algunas reformas, especialment en la part material, que fan que produeixi en conjunt molt més bon efecte.

Tant en el text com en la il·lustració, hi abundan en gran manera 'ls acudits graciosos, relacionats ab els assumptos d' actualitat, com son la presa de possessió del nou Ajuntament, las vagas, etcètera.

Ademès hi figuran festius treballs literaris de distingits escriptors.

Com en el primer número, alguns dels gravats están tirats a duas tintas, produint molt bon efecte.

Segons hem llegit, lo diumenge últim aparegué al estadi de la premsa un setmanari silveli, que porta per títol, *El Herald de Roquetas*.

Lo dimars s' obriren novament les classes del Seminari, Col·legi de Sant Lluís y escoles públiques y privades de la ciutat.

Mentres los perdularis van sols y la premsa de la corda diu lo que vol, lo que no pot y lo que no 's devia tolerar baix cap concepte, sense que ningú els hi diga res, s' empresona als que defenen un noble ideal, treballen pera la prosperitat de sa patria.

L' ocorregut lo diumenge a Girona, tancant a la presó a varios joves catalanistes, recrema les sanchs del home honrat y sols acudeixen a nostres llavis aquestes paraules: *Hasta quan durará tot aixó*.

Al fer constar nostra protesta, enviém als joves geronins nostra mes ardenta adhesió.

Abans d' ahir fou conduhit al cementiri, víctima de llarga y traydora malaltia, lo cadavre del jove D. Dimas Matheu.

Rebin sos desconsolats germans nostre pésam mes sentit y pregunen ab nosaltres tots aquells que conegueren la senzillesa y bondat del que tan primerencament ha baixat a la fossa.

(A. C. S.)

VARIETATS

A LA AMOR MEVA

Cada vegada que passo y 't veig al balcó cusint, voldria ser l' agulleta per estar entre tots dits.

Al cap d' una bella estona, voldria tornarme fil per poder, quan me trenquesses, besar los teus llabis fins.

Voldria ser ton canari per poderte divertir, que res la gavia 'm faria, essent, com ja so, catiu.

De nits, quan ets adormida, voldria ser ton coixí per rebre ton cap que pensa y ohir ta boca que diu.

Jo de tos escapularis voldria ficarme dins, que aixís escoltar podria que passa dins de ton pit.

En res los profanaria, que es pura l' amor que 't tinch. Si 'n portas, d' escapularis, que aço no 'u pensava a dir.

Sols portan escapularis los faels de Jesu-Crits, y si tu fosses cristiana tindrias pietat de mi.

ANTONI CARETA Y VIDAL.

RETALLS

Un treballador molt xistós un dia va empassarse una pesseta y van tenir de portarlo a la Casa de Socorro, ahont van fer esforços inútils per treureli, fins que al últim varen lograr tirarli avall.

Quan lo treballador va veures las orellas, recobrant son bon humor habitual va dir:

—De segur qu' era falsa. Renoy, y que m' ha costat de *ferla passar*.

La nena es angelical y 'l séu oncle la interroga:

—Vamos Elvira, digas la veritat, ¿quants nuvis has tingut?

—Cap.

—No 't crech... Ala, sigasme franca, ja saps que no haig de dirho a ningú, ¿quants n' has tingut?

—Bé, si 'm promet callarho...

—T' ho prometo.

—N' hi tingut tres.

—Tres nuvis y tot just fá dos meses que has sortit del colegi!... ¿Com dimontri varias tan depressa?

—No he variat pas. Es que 'ls tinch tots tres a l' hora.

Entre un marit y muller que 's troban davant d' una pintura que representa a Fivaller reclamant a Ferrán d' Antequera lo compliment de la llei.

La senyora. — ¡Ay! ¡Ay! ¿Qui son aquest que seu y l' altre que du lo vestit roig que li arrossega?

Lo senyor (disgustat y ab ayre de suficiencia. — ¡Dona, dona! ¡Quina pregunta! ¿Que no ho veus? Jesús a davant del Pilat, dona!

Un sastre se presenta a casa de un séu parroquiá, del qual no pot cobrar un compte.

—Pero home de Déu—li diu—sent aixís que no pensava pagarme ¿vol fer lo favor de dirme per quin motiu m' ha demanat que li rebaixi un deu per cent?

—L'er consol de vosté.

—¿Per consol méu?

—Si, senyor: rebaixantme un deu per cent, pert menos.

—¡Aquí! apa, capitá!—deya un soldat.—¡Aquí! que tinch un presoner!

—Donchs be, —aquell deya,—si 'l tens, pórtal.

—Tant de bo que pogués! Pero ¿com ho faré, si ell no vol deixarme anar?

MAXIMES

DE FEDRE

—Mirau de qui us fiau.

—La virtut troba sa recompensa.

—Hom estima son semblant.

—La impúritat índu a fer mal.

—No estremes res.

—Temen més los ríchs.

— Millor veurás ab los teus ulls, que no ab los d' altrý.

—La enveja acaça la virtut.

—Fins les bones engrunes plauen.

—A qui fa be li 'n pren be.

—No feu cabal de la figura, mas del seny.

—Hom es prou bell, com es bo.

—¿Hon trobaréu un amich fidel?

Traducció de A. BULBENA.

—Sovint la imprudencia sol perdrens.

—L' infortunat reb injuria fins del més covart.

—Benifets del malvat son sospitosos.

—No cercau ajustament de poderós.

—L' avar es butxi d' ell mateix.

CURIOSITATS

DESCUBRIMENTS É INVENZIONS: DESPRÉS DE JESUCRIST

1727 Buonicino inventa lo violoncello.

1736 Harrison inventa lo cronómetro.

1736 S' inventa la máquina d' este-reotipiar.

1740 S' inventa lo microscopi solar.

1753 Frenklin inventa lo para llams.

1770 Silderman inventa lo piano.

1760 Colteneve inventa la Poligrafia.

1772 Se descobreix el hidrógeno y l' oxigeno.

1785 Conlomb inventa la balansa eléctrica.

1789 Senefelder inventa la litografia.

1798 Salvá construeix un telegrafo eléctrico.

1807 S' establexen los barcos de vapor.

1812 Degen vola a l' altura de 54 peus.

PASSA - TEMPS

JEROGLÍFICH COMPRIMIT

Mus

XARADA RÁPIDA

La primera es nota musical; segona nota musical: *Tot*, aucell.

TARJETA

A. T. Róma

Combinán aquestas lletras s' obtindrà lo nom d' un poble bastan important de la provincia de Barcelona.

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al geroglífich comprimit: *Sobrepellis*.

A la xarada rápida: *Silvela*.

Al intríngulis: *Tetuán*.

Al refrá-fuga de vocals: *La pera y la dona la que calla es bona*.

MANEL TOGA MUNT.

Tortosa, Janer de 1902.

Imp. de E. Cantero y Hernandez. — Tortosa.

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' IVEFN

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.

Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paranygues, Pipes, Parassols, Bastons, Colls, Llunys, Mitjes, Mitjons, Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESES EN CARTÓ DE TOTFS MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASSES. CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

DE

D. Obdulio Rodriguez

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

LA CHERTOLINA

XOCOLATE

Y

LLEGITIM

TURRO

DE

CHERTA

Joseph Ricart

CHERTA (Tarragona)

IMPRESMPTA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions; Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus; Estats; Rebutis; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc. Impresions ab tinta de copiá.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Religiosa;
Recordatoris y tota classe de trevalls fantasia.

Especialitat ab impresions artístiques sobre satí, papé japonés y pergamí.

Vinyetes modernistes y characters gòtich del sigle xv

Varietat en elixés pera goigs y escapolaris.

Targetes visita desde una pesseta lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments; Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina. Trevalls artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de cautchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons, Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blas, 34. — Tortosa